

ДЕКЛАРАЦИЯ

на Научния институт „Западни покрайнини“

ОТНОСНО: Недопускането на територията на Република Сърбия на председателя на Научния институт „Западни покрайнини“ доц. д-р Ангел Джонев

На 10 октомври 2026 г. председателят на Научния институт „Западни покрайнини“ – доц. д-р Ангел Джонев, бе лишен от правото да влезе в Р Сърбия. Той пътуваше по официална покана за отбелязването на 28-ата годишнина от основаването на Културно-информационния център „Босилеград“. При опита за преминаване през ГКПП „Рибарци“ сръбските гранични власти му връчиха „Решение за отказ за влизане в Република Сърбия“, според което той представлява заплаха за нейната сигурност.

Този случай е продължение на събитията от 11 август 2026 г., когато на същия граничен пункт не бе допуснат за влизане в Р Сърбия д-р Валентин Янев. Известният лекар и правозащитник, член на Управителния съвет на Научния институт „Западни покрайнини“, възнамеряваше да изложи на международна екологична среща в Босилеград тежките последици от неконтролирания рудодобив в региона. Със своя декларация тогава Научният институт предупреди, че случилото се на западната ни граница не е изолиран инцидент, а трайна тенденция в поведението на сръбските власти. За съжаление, тази прогноза се потвърди бързо – на 27 септември, когато на д-р Янев отново бе отказан достъп при влизане в Р Сърбия по личен повод за среща с роднини.

Действията на властите в Белград спрямо доц. д-р Ангел Джонев допълват тази негативна хронология и съживяват методи от миналото, които грубо подкопават двустранните ни отношения. Новият акт срещу председателя на строго научноизследователска организация с признат авторитет и потенциал доказва, че Белград се завръща към отречените от историята

дискриминационни практики и затваряне на граници. Подобни административни действия срещу европейски граждани и учени са абсолютно недопустими за страна, която декларира стремеж към членство в Европейския съюз.

Управителният съвет на Научния институт „Западни покрайнини“ изразява своя категоричен протест и дълбоко възмущение срещу поредната провокация и непредизвикана конфронтация от страна на сръбските власти, и настоява за:

- **Категорична реакция** от страна на Министерството на външните работи, президента и правителството на Република България. Тази трайна поредица от инциденти с антибългарска насоченост не бива да бъде отминавана с мълчание.

- **Официално обяснение** от дипломатическите представители на Р Сърбия в София относно критериите, по които български учени и общественици биват обявявани за „заплаха за сигурността“ без конкретни доказателства.

- **Информирание на европейските институции** за системното потъпкване на правата на българското национално малцинство в Западните покрайнини и нарушаването на свободата на придвижване на учени.

Научният институт „Западни покрайнини“ няма да отстъпи пред системния административен натиск и ограничителните мерки на управляващите в Белград. Неговите членове ще продължат да изследват историческата истина и да бранят правата и достойнството на нашите сънародници в Република Сърбия.

Управителен съвет на Научен институт „Западни покрайнини“

Председател: доц. д-р Ангел Джонев

София, 14 октомври 2026 г.